

Syyttäjän menettely tiedusteluun vastaamisessa

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 8.8.2021 osoittamassaan kantelussa arvostellut Syyttäjälaitoksen menettelyä, koska hän ei ollut saanut vastausta 18.7.2021 sähköpostitse Länsi-Suomen syyttäjälueille lähettämäänsä tiedusteluun siitä, milloin hänen aiemmin vireille saattamansa asia ratkaistaan.

SELVITYS

Apulaisvaltakunnansyyttäjä on antanut 17.11.2021 päivätyn lausunnon. Syyttäjälaitoksen Länsi-Suomen alueen johtava aluesyyttäjä ja kantelussa tarkoitettua asiaa käsitellyt aluesyyttäjä A ovat antaneet asiasta selvityksensä.

RATKAISU

Arviointi

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolain 2 luvussa säädettyihin hyvän hallinnon periaatteisiin kuuluu muun ohella hallintolain 7 §:ssä säädetty palveluperiaate ja 8 §:ssä säädetty neuvontaperiaate. Ensiksi mainitun pykälän mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita. Jälkimmäisen pykälän mukaan viranomaisen on vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Mainittujen periaatteiden on katsottu edellyttävän, että viranomaisen tulee vastata toimivaltansa kuuluviin riittävästi yksilöityihin ja asiallisiin tiedusteluihin ilman aiheetonta viivytystä. Vaikka hallintolakia ei sen 4 §:ssä olevan soveltamisalarajauksen perusteella sovelleta lainkäyttöön eikä esitutkintaan, on kyseisten periaatteiden soveltaminen soveltuvien osin myös syyttäjän toiminnassa muidenkin kuin hallintoasioita koskevien tiedustelujen käsittelyyn näkemykseni mukaan omiaan turvaamaan Syyttäjälaitoksen asiakkaiden asianmukaista kohtelua ja lisäämään kokemusta syyttäjätoiminnan asianmukaisuudesta.

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Syyttäjälaitoksesta annetun lain 9 §:n mukaan syyttäjän tehtävänä on huolehtia rikosoikeudellisen vastuun toteuttamisesta hänen käsiteltävänään olevassa asiassa tasapuolisesti, joutuisasti ja taloudellisesti asianosaisten oikeusturvan ja yleisen edun edellyttämällä tavalla.

Kantelija oli 18.7.2021 lähettänyt Länsi-Suomen syyttäjälueille sähköpostiviestin, jossa hän on tiedustellut, milloin hänen aiemmin vireille saattamansa asia ratkaistaan. Syyttäjälueella kantelijan lähettämä viesti oli 22.7.2021 jaettu aluesyyttäjä A:n hoidettavaksi. Antamansa selvityksen mukaan A ei ollut vastannut kantelijan tiedusteluun, vaan oli ratkaissut asian 10.9.2021. Aikaa kantelijan tiedustelusta asian ratkaisemiseen ennätti kulua noin kahdeksan viikkoa. A:n asiassa tekemä päätös olla määräämättä esitutkintaa suoritettavaksi oli lähetetty kantelijalle sähköpostilla heti 10.9.2021 ja vielä postitse 14.9.2021.

A on mielestään vastannut aikataulutiedusteluun ratkaisemalla kerrotuin tavoin asian ja lähettämällä päätöksensä tiedoksi kantelijalle. Hänen ilmoittamansa mukaan työpaine ja kiire kesälomakaudella eivät olleet mahdollistaneet nopeampaa toimintaa asiassa.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä on todennut lausunnossaan, että edellä selostetut perustuslain, valtion virkamieslain ja Syyttäjälaitoksesta annetun lain säännökset edellyttävät syyttäjän lainkäyttö- ja esitutkintatehtäviltä joutuisuutta ja että niihin perustuva joutuisuuden vaatimus koskee myös syyttäjälle osoitettuihin tiedusteluihin vastaamista. Apulaisvaltakunnansyyttäjän arvion mukaan A on laiminlyönyt vastata kantelijan käsittelyaika-arviota koskevaan tiedusteluun mainittuihin säännöksiin perustuvan virkavelvollisuutensa edellyttämällä tavalla joutuisasti.

Kantelijan lähettämä tiedustelu on ollut sisällöltään selkeä, asiallinen ja yksilöity yhteydenotto, johon vastaaminen on kuulunut syyttäjän virkavelvollisuuksiin. Kyseisessä asiassa vastauksen antaminen kantelijan tiedusteluun olisi ollut nopeasti tehtävissä, joten A:n selvityksessään mainitsemat työpaine ja kiire eivät oikeudellisesti hyväksyttävällä tavalla selitä tiedusteluun vastamatta jättämistä.

Yhdyn apulaisvaltakunnansyyttäjän arvioon, että A on laiminlyönyt vastata kantelijan tiedusteluun virkavelvollisuutensa edellyttämällä tavalla.

Toimenpide

Kiinnitän aluesyyttäjä A:n huomiota velvollisuuteen vastata asiallisiin tiedusteluihin ilman aiheetonta viivytystä.

Asia ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Juho Lehtimäki